

системи освіти не слід відокремлювати від інших сфер суспільства. Вона має розвиватися в гармонійному взаємозв'язку із суспільством у цілому, беручи на себе роль його провідника.

О.М. Широкова

ВХОДЖЕННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Створення спільної зони європейської вищої освіти – це процес, спрямований:

- на розширення європейських зв'язків;
- забезпечення розвитку стабільного, мирного і толерантного суспільства;
- зростання привабливості європейської вищої освіти; розпізнавання однієї освітньої системи іншою в європейському просторі;
- інтеграцію міжвузівських зв'язків для розширення можливостей подальшого навчання чи працевлаштування тощо.

Тому не можна стверджувати, що європейська система освіти має для України лише просвітнє та пізнавальне значення. Якщо майбутнє України пов'язане з Європою, то національна система освіти не має стримувати глибинне її реформування.

Модернізація системи вищої освіти в Україні за більшістю напрямів не відповідає принципам європейських реформ. Це пов'язано з тим, що вихідні концепції такої модернізації в попередні роки не були зорієнтовані на інтегрування національної системи освіти в європейський простір. Вони більшою мірою мали «внутрішній» характер і переважно зводилися до «прилаштування» системи вищої освіти до нових внутрішніх реалій.

На сучасному етапі концепцію реформування вищої освіти слід докорінно переглянути і створити програму реального і послідовного її зближення з європейським освітнім і науковим простором на основі їх взаємної інтеграції.

В.Г. Яковенко

ЗАГАЛЬНІ ОСВІТНІ РЕФОРМИ

Освітній потенціал – одна з небагатьох конкурентних переваг України на теперішньому переломному етапі нашої історії. Але це лише потенціал. Для того, щоб викладачі й студенти, університети загалом розкрили його та реалізували, необхідно створити відповідні умови.

Останнім часом зростає увага до позитивного досвіду систем освіти зарубіжних держав. У центрі педагогічного інтересу є найбільш розвинені країни – США, Німеччина, Франція, Великобританія та Японія. Підставою

для типології реформ передусім є критерії змін, оскільки власне зміни становлять сутність кожної реформи.

Як масштабні організаційні дії, реформи неможливі без суспільної підтримки, легітимності дій, визначеної послідовності, відповідальності за результати.

Загальні (або системні) освітні реформи є наслідком і результатом політичних і соціально-економічних змін. Це тип глибоких реформ, пов'язаних зі зміною зв'язків між освітньою та суспільною системами (нова дефініція держави, децентралізація освіти, лібералізація ринку підручників та іншої навчальної літератури, пристосування системи управління освітою до нової структури держави). Такі реформи спрямовані на радикальну зміну контролю за якістю та ефективністю навчання, створення національних освітніх стандартів, модернізацію відносин між освітою та ринком праці, удосконалення систем фінансування й управління освітою.

У ході проведення загальної реформи необхідна постійна й ретельна робота з упорядкування суспільних відносин, усунення суперечностей і корекції реформаторських дій.

О.Л. Васильєв

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ОТРИМАННЯ І КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Пізнавальна спрямованість, інтерес, потреба пізнання – все це необхідні умови навчальної активності і діяльності. Навчальна інформація активно сприймається тоді, коли у студентів виникає необхідність в її сприйнятті. Один і той же зміст предмета однакової складності, що вивчається, може засвоюватися по-різному залежно від способу його подання, мотивів сприйняття та інтересу студентів.

При скороченні аудиторного часу актуальним є упор педагогічної діяльності на самостійну роботу студентів під керівництвом і контролем викладача. Ця робота включає підготовку до аудиторних занять і виконання відповідних завдань, роботу над окремими темами; виконання письмових контрольних робіт, підготовку до всіх видів тестових завдань, а також до заліків та іспитів. Невід'ємною частиною педагогічних технологій навчального процесу є здійснення контролю аудиторної і самостійної роботи (поточний контроль), контролю загальноосвітніх знань, якими володіє студент на даний момент (вхідний контроль), а також залишкових знань після вивчення даної дисципліни.

Підвищенню якості навчання і контролю знань також сприятиме проведення викладачем занять-консультацій у межах навчального часу. Саме на таких заняттях консультативного характеру забезпечуються дискусійні стосунки між викладачем і студентами, стимулюються процеси